

Republika e Kosovës
Republika Kosova
Republic of Kosovo

Zyra Kombëtare e Auditimit
Nacionalna Kancelarija Revizije
National Audit Office

IZVEŠTAJ REVIZIJE O GODIŠNJIIM FINANSIJSKIM IZVEŠTAJIMA ZA
SPECIFIČNE SVRHE ZA PROJEKAT OPŠTINE ZA MLADE NA
KOSOVU ZA PERIOD 1. JANUAR 2021. DO 31. DECEMBRA 2021

Priština, Juni 2022.

SADRŽAJ IZVEŠTAJA

- 1 Mišljenje Revizije
- 2 Delokrug i metodologija revizije

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

Dodatak II: Potvrдно pismo

*Ovaj Izveštaj je prevod sa originalne verzije na albanskom jeziku. U slučaju nedoslednosti prevladava verzija na albanskom jeziku.

1 Mišljenje revizije

Ovaj izveštaj rezimira ključna pitanja koja proizilaze iz revizije godišnjih finansijskih izveštaja za Posebne namene za projekat 'Opštine za mlade na Kosovu' za period od 1. januara 2021. do 31. decembra 2021. godine, kojim se utvrđuje mišljenje Generalnog revizora. Ispitivanje finansijskih izveštaja posebne namene za period revizije izvršeno je u skladu sa Međunarodnim standardima o vrhovnim institucijama revizije (MSVIR). Naš pristup je obuhvatio testove i postupke koji su bili neophodni za dobijanje mišljenja o finansijskom izveštaju.

U vezi sa upravljačkim izveštavanjem, kontrolama i sprovođenjem preporuka nemamo pokrenutih pitanja.

1.1 Mišljenje Revizije o Godišnjim Finansijskim Izveštajima projekta 'Opštine za mlade na Kosovu'

Naša revizija godišnjih finansijskih izveštaja sa posebnom namenom uzima u obzir usaglašenost sa zahtevima izveštavanja u skladu sa sporazumom, kao i kvalitet i tačnost informacija predstavljenih u finansijskim izveštajima.

Ne modifikovano mišljenje

Revidirali smo finansijske izveštaje za posebne svrhe projekta finansiranog od Svetske Banke, za period od 1 januara 2021 do 31 decembra 2021, a koja uključuje sažetak.

Po našem mišljenju, Godišnji Finansijski Izveštaji za posebne svrhe vezane za projekat 'Opštine za mlade na Kosovu' za period od 1 januara 2021 do 31 decembra 2021, predstavljaju realnu i istinitu sliku u svim materijalnim aspektima, u skladu sa zahtevima za izveštavanje u sporazumu između strana, poštujući principe računovodstva zasnovanog na gotovom novcu.

Osnova za mišljenje

Revizija je izvršena u skladu sa Međunarodnim standardima vrhovnih revizorskih institucija (MSVIR). Prema ovim standardima, naše odgovornosti su opisane u nastavku u delu „Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izveštaja“. Smatramo da su revizorski dokazi koje smo dobili dovoljni i prikladni za pružanje osnova za mišljenje.

Isticanje pitanja - Osnova za računovodstvo

- 1 Skrećemo vam pažnju na činjenicu da su Finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa okvirom za posebne namene, stoga finansijski izveštaji se ne mogu koristiti u bilo koju drugu svrhu.

Naše mišljenje nije modifikovano po ovom pitanju

Odgovornosti menadžmenta i organa upravljanja

Menadžment je odgovoran za pripremu i tačno predstavljanje Finansijskih Izveštaja za posebne svrhe, u skladu sa sporazumom potpisanom između Vlade Kosova koju zastupa Ministar finansija i Međunarodnog udruženja za razvoj. Ove informacije se sastoje od Izjave o sredstvima i njihovom korišćenju, kao i Izjave o prikupljanju fondova.

Ministar je odgovoran za obezbeđivanje praćenje procesa finansijskog izveštavanja Ministarstva životne sredine, prostornog planiranja i infrastrukture.

Odgovornost Generalnog Revizora za reviziju

Reviziju smo obavili u skladu sa Zakonom o Nacionalnoj Kancelariji Revizije i Okvirom Profesionalnih Izjava INTOSAI (KDPI). Ovaj zakon i ovi standardi zahtevaju da se pridržavamo etičkih kriterijuma i reviziju planiramo i obavimo kako bismo stekli razumno uverenje da finansijski izveštaji ne sadrže pogrešnih materijalnih prikazivanja.

Revizija uključuje obavljanje postupaka radi dobijanja dokaza u vezi sa iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Izabrani postupci zavise od procene revizora, uključujući i procenu rizika od materijalno pogrešnih prikazivanja u finansijskim izveštajima bilo da se ona pojavljuju usled prevare ili greške. Revizija uključuje i procenu prikladnosti korišćenih računovodstvenih politika, opravdanost računovodstvenih procena izvršenih od strane menadžmenta, kao i procenu prezentacije finansijskih izveštaja.

Tokom sprovođenja postupka procene rizika, uzimamo u obzir relevantnu internu kontrolu u vezi sa pripremom finansijskih izveštaja od strane entiteta, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o njihove efektivnosti. Međutim, pismeno ćemo vas obavestiti o nekim značajnim nedostacima interne kontrole koji su relevantni za reviziju finansijskih izveštaja koje utvrdimo tokom revizije.

2 Delokrug i metodologija revizije

Nacionalna Kancelarija Revizije (NKR) prema sporazumu / ugovoru sa Svetskom Bankom odgovorna je za obavljanje revizija regularnosti. Ova revizija uključuje pregled i procenu finansijskih izveštaja i ostalih finansijskih podataka, kao u nastavku:

- Da li finansijski izveštaji daju pravilan i istinit prikaz finansijskih računa i pitanja za period revizije;
- Da li su sva spoljna sredstva korišćena u skladu sa uslovima odgovarajućih ugovora o finansiranju;
- Da li su finansijski podaci, sistemi i transakcije u skladu sa važećim zakonima i pravilnicima za za sredstva koja izdvaja Svetska banka;
- Da li je finansijski izveštaj u skladu sa zahtevima posebnog sporazuma između Vlade Kosova, koju zastupa koju zastupa Ministarstva Administracije i lokalne uprave i i Svetske banke;
- Revizija se zasniva na proceni rizika.

Analizirali smo aktivnost Jedinice za implementaciju projekta 'Opštine za mlade na Kosovu ' koji trenutno posluje u okviru MALS, nivo oslanjanja na upravljačke kontrole za određivanje nivoa detaljnih testova, koji su neophodni da bi se obezbedili dokazi i koji podržavaju mišljenje GR.

Postupci su uključivali pregled unutrašnjih kontrola, računovodstvenih sistema, povezane supstancijalne testove i međusobno povezane aranžmane upravljanja u onoj meri u kojoj smo to smatrali neophodnim za efikasno obavljanje revizije. Revizijski nalazi ne treba smatrati kao sveobuhvatan pregled slabosti koje mogu postojati ili bilo kakvih poboljšanja koja se mogu učiniti u sistemima i procedurama koji su primenjeni.

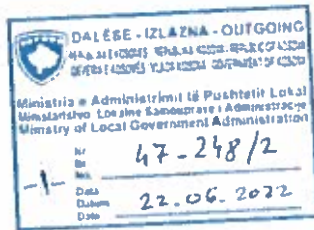
Vlora Spanca, Generalna revizorka

Naser Arllati, Pomoćnik generalnog revizora

Blerina Krasniqi, Direktor revizije

Arta Birinxhiku, Voda tima

Abdurrahmon Bërbatovci, Član tima

Republika e Kosovës
Republika Kosova - Republic of Kosovo
Qeveria - Vlada - Government
Ministria e Administrimit të Pushtetit Lokal
Ministarstvo Administracije Lokalne Samouprave
Ministry of Local Government Administration

LETËR E KONFIRMIMIT

Për pajtueshmërinë me draft raportin e Auditorit të Përgjithshëm për projektin
“Komunat për Rininë në Kosovë” për vitin 2021

Për: Zyrën e Kombëtare të Auditimit

Të nderuar,

Përmes kësaj shkrese, konfirmoj se:

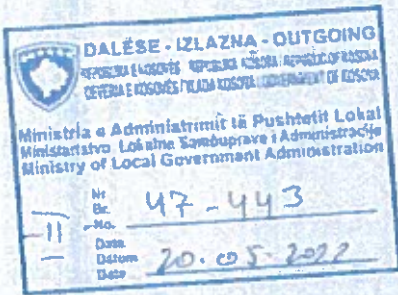
- kam pranuar draft raportin e Zyrës Kombëtare të Auditimit për auditimin e Pasqyrave Financiare të projektit Komunitet për Rininë në Kosovë në kuadër të Ministrisë së Administrimit të Pushtetit Lokal, për vitin 2021 (në tekstin e mëtejshëm “Raporti”); dhe
- pajtohem me përmbajtjen e Raportit.

Z. Elbert Krasniqi

Ministër i MAPL

Data: 22 qershor 2022

Municipalities for Youth in Kosovo Project

(Grant No. TF0A9991)

(PI65485)

Project Financial Statements

As of and for the year ended on December 31, 2021

Content

Financial Statements of the project

Page

- ♦ Statement of sources and uses of funds for the year ended on December 31, 2021 1
- ♦ Statement of expenditures for the year ended on December 31, 2021 2
- ♦ Notes to the financial statements for the year ended on December 31, 2021 3-7

Supplementary schedule to the financial statements:

- Accumulated statement of expenditures for the year ended on December 31, 2021

Municipalities for Youth in Kosovo Project
(Grant No. TF0A9991)

Statement of Sources and Uses of Funds
For the year ended on December 31, 2021
(in EUR unless otherwise stated)

Sources and uses of funds	Notes	Year ended on December 31, 2021	Period from inception date to December 31, 2020	Cumulative from inception date to December 31, 2021
Sources of funds				
Grant Funding (TF0A9991)		100,546.23	-	100,546.23
Temporary advance received by GoK	4	24,948.21	6,840.00	31,788.21
Total Sources		125,494.44	6,840.00	132,334.44
Uses of funds:				
Training and consulting services under Component 1 and 3	5	(59,926.40)	(6,840.00)	(66,766.40)
Goods	6	(3,020.41)		
Training and consulting services under Component 2	7	(60,424.10)	-	(60,424.10)
Operating costs	8	(2,123.53)	-	(2,123.53)
Sub-Grants under Component 1		-	-	-
Total uses		(125,494.44)	(6,840.00)	(129,314.03)

The Statement of Sources and Uses of Funds is to be read in conjunction with the notes set out on pages 3 to 7 and forming an integral part of the financial statements.

The financial statements of the "Municipality for Youth in Kosovo Project", were authorized for issue by the management of the Project on May 20, 2022, and signed on its behalf by:

Venera CERKINI
Permanent Secretary MLGA

Kaltrina ZEQRIRI HYSENI
Financial Management Specialist

Municipalities for Youth in Kosovo Project
(Grant No. TF0A9991)

Statement of expenditures (Withdrawal schedule)

For the year ended December 31, 2021

(in EUR unless otherwise stated)

Grant No. TF0A9991

Withdrawal application	Type of application	Application payment amount	Training and CS under Comp 1 & Comp.3	Training and CS under Comp 2	Operating Costs	Sub-grants under Comp.1	Total	Deducted	SoE	Date received	Value date
M4Y-4	Reimbursement	74,896.00	14,387.00	60,424.00	85.00	-	74,896.00	-	74,896.00	15-Sep-21	21-Sep-21
M4Y-3	Reimbursement	15,603.00	13,238.00	-	197.00	-	13,436.00	2,167.00	15,603.00	17-Aug-21	23-Aug-21
M4Y-2	Reimbursement	5,375.00	5,375.00	-	-	-	5,375.00	-	5,375.00	4-Jun-21	11-Jun-21
M4Y-1	Reimbursement	6,840.00	6,840.00	-	-	-	6,840.00	-	6,840.00	25-Jan-21	1-Feb-21
Total		102,714.00	39,840.00	60,424.00	282.00	-	100,547.00	2,167.00	102,714.00		

Florentina HAJDARI HAJRA

Project Coordinator

Kaltrina ZEQRIRI HYSSENI

Financial Management Specialist

Municipalities for Youth in Kosovo Project
(Grant No. TF0A9991)

Notes to the Financial Statements

For the year ended on December 31, 2021

(in EUR unless otherwise stated)

---

1) General

The Grant Agreement for the Municipalities for Youth in Kosovo Project Grant No. TF0A9991 – (the ‘Project’), was signed between the International Development Bank for Reconstruction and Development (“World Bank”) acting as administrator of grant funds provided by Japan (“Donor”) under the Japan Social Development Fund and the Republic of Kosovo “Recipient”) on February 27, 2020. The total financing amount will not exceed US\$ 2,785,000, (two million and seven hundred eighty-five thousand). The project became effective on May 25, 2020, and its closing date is set on January 30, 2023.

Pursuant to the Grant Agreement, the Ministry of Local Government Administration (MoLGA) is responsible for Project implementation with due diligence and efficiency, in conformity with appropriate administrative, technical, financial, economic, environmental and social standards and practices and in accordance with the provisions of the Grant Agreement.

Project Objectives and Description

The objective of the Project is to improve the socioeconomic inclusion of at least 3,000 marginalized youth in vulnerable communities in Kosovo through civic engagement activities and skills building activities.

The Project consists of the following parts:

Component 1: Sub-grants for youth driven Community Development Initiatives

Financing of youth driven socio-economic initiatives at the community level that support youth inclusion and livelihoods through Sub-grants to eligible youth groups/CBOs.

Component 2: Youth stakeholders training

Financing of the engagement of a facilitating NGO to perform the following tasks: (i) community mobilization and outreach activities, (ii) soft skills training and project preparation/management training for youth in target communities; (iii) technical support for youth groups and CBOs who submitted an application pre-selected municipalities for funding, and (iv) follow-up support and supervision throughout sub-project implementation.

Component 3: Project Management and Administration, Monitoring and Evaluation and, Knowledge Dissemination

3.1. Project Management

Establishment of a Project Management Unit (PMU) responsible for the overall implementation of the Project, including inter alia, a project director, two component coordinators, (one for each component), a consultant for needs and mapping assessment, and a monitoring and evaluation specialist, a project coordinator, financial management specialist, a procurement specialist, and a safeguards specialist.

3.2. Monitoring and Evaluation

Tracking process of all youth driven initiatives using an online Management Information System (MIS) that integrates beneficiaries survey and activity progress data.

3.3. Knowledge dissemination

(i) Development of a dedicated website and social media pages to provide information about project activities and intermediate results; and (ii) Consolidation of lessons learned throughout project implementation and dissemination in annual forums, where youth stakeholders and beneficiaries will have an opportunity to present sub-project results.

Municipalities for Youth in Kosovo Project
(Grant No. TF0A9991)

Notes to the Financial Statements
For the year ended December 31, 2021
(in EUR unless otherwise stated)

1) General (continued)

Grant Agreement No. TF0A9991

The following table specifies the categories of Eligible Expenditures that may be financed out of the proceeds of the Grant ("Category"), the allocations of the amounts of the financing to each Category, and the percentage of expenditures to be financed for Eligible Expenditures in each Category:

Category	Amount of the financing allocated (expressed in US\$)	Percentage of the expenditure to be financed (inclusive of taxes)
(1) Training and consulting services under Component 1 and 3	283,600	100%
(2) Training and consulting services under Component 2	777,000	100%
(3) Operating costs	14,400	100%
(4) Sub-Grants under Component 1	1,710,000	85%
Total	2,785,000	

Pursuant to the grant agreement all project expenditures incurred under categories (1), (2), and (3) are financed 100% by the financing proceeds of Grant No.TF0A9991, while the expenditures incurred under Category (4) are financed at 85% by the financing proceeds of Grant No.TF0A9991 and 15% by Municipalities own budget.

Pursuant to the Grant Agreement, withdrawals up to an aggregate amount not to exceed US\$ 50,000 (equivalent), could be made for payments made prior to the date of the signature of the grant agreement but on or after February 8, 2019, for eligible expenditures under Category (1) and under Category (4) unless the Sub-Grants Manual has been prepared and adopted by the Recipient. This condition for disbursement was fulfilled on January 14, 2022, and the proceeds of the Grant under Category (4) are available for disbursement.

The commitment currency is US\$ and the payment currency is EURO. As of December 31, 2021: US\$ 118,119.02 or Euro eq. 100,546.23 or were disbursed from the Grant proceeds, while as of December 31, 2020, no funds were disbursed.

2) Basis of preparation

The financial statements of the project for the year ended on December 31, 2021, have been prepared for the purpose of complying with the provisions of the Project's objectives, the World Bank guidelines, and terms and conditions of the Grant No. TF0A9991.

The financial statements comprise the statement of sources (Cash Receipts) and use (Payments); the statement of expenditures used as the basis for the submission of withdrawal applications for the year ended on December 31, 2021, and a summary of significant accounting policies and other explanatory notes.

The financial statements have been prepared in accordance with cash basis IPSAS - Financial Reporting under the Cash Basis of Accounting, which differs from Kosovo and International Financial Reporting Standards. On this basis, income is recognized when received rather than when earned and expenses are recognized when paid rather than when incurred. Accordingly, direct and indirect payments of the Project's expenses, which are made from the proceeds of the credit, are recognized as sources and uses of funds at the time the payment is made. The financial statements prepared for the special purpose are presented in Euro ("EUR") unless otherwise stated.

Notes to the Financial Statements
For the year ended December 31, 2021
(in EUR unless otherwise stated)

---

3) Summary of significant accounting policies

A summary of significant accounting policies underlying the preparation of the Project's financial statements is presented below.

3.1 Recognition of income and expenses

Income is recognized when received rather than when earned, and expenses are recognized when paid rather than when incurred.

3.2 Taxation

The Project is exempt from Value Added Tax (VAT). However, other taxes and duties are not exempt. The local employees of the project are liable for personal tax and social security contributions.

4) Temporary advances received by Government of Kosovo

The temporary advances received by Government of Kosovo are detailed as follows:

	Year ended on December 31, 2021	Period from inception date to December 31, 2020
Government funds as the beginning of the period	6,840.00	-
Project eligible expenditure paid from government funds	125,494.44	6,840.00
Reimbursements from Grant proceeds	100,546.23	-
Government funds movement during the period	24,948.21	6,840.00
Government Funds as at end of the year	31,788.21	6,840.00

The amount of Euro 31,788.21 represents payments for the project eligible expenditure prefinanced by the government during the year, which were reimbursed through two withdrawal applications respectively, WA-M4Y 5 dated Feb-28-2022 for an amount of Euro 29,621.01 and WA-M4Y 6 dated March-04-2022 for Euro 2,167.26.

Municipalities for Youth in Kosovo Project
(Grant No. TF0A9991)

Notes to the Financial Statements
For the year ended December 31, 2021
(in EUR unless otherwise stated)

5) Training and consulting services under Component 1 and 3

The expenditures under these categories comprise consultant services as follows:

	Year ended on December 31, 2021	Period from inception date to December 31, 2020
Procurement consultant	6,840.06	6,840.00
PMU staff costs	36,096.29	-
Pension contribution	6,713.37	-
Workshops/Training	4,093.29	-
Project Launch Workshop	1,983.39	-
Consultant for needs and mapping assessment	4,200.00	-
Total	59,926.40	6,840.00

The remuneration of the consultants hired to support the PMU is included under Component/ Part 3 of the project.

6) Goods under Component 3

The expenditures under these categories are as follows:

	Year ended on December 31, 2021	Period from inception date to December 31, 2020
IT equipment for PMU	3,020.41	-
Total	3,020.41	-

For the purpose of reporting against expenditure categories for the grant, this item need to be classified under Category 3 "Operating cost".

7) Training and consulting services under Component 2

The expenditures under these categories are as follows:

	Year ended on December 31, 2021	Period from inception date to December 31, 2020
Facilitating Partner NGO(s): Mobilization, training to targeted youth, and technical support on sub-grants implementation	60,424.10	-
Total	60,424.10	-

During the year 2021, the expenditure under this category includes payments to the Facilitating Partner NGO, the Community Development Fund ("CDF"), responsible for the implementation of component 2.

Municipalities for Youth in Kosovo Project
(Grant No. TF0A9991)

Notes to the Financial Statements
For the year ended December 31, 2021
(in EUR unless otherwise stated)

8) Operating costs

The expenditures under these categories are as follows:

	Year ended on December 31, 2021	Period from inception date to December 31, 2020
Phone expenses	493.81	-
Other expenditures related to workshop/training	1,629.72	-
Total	2,123.53	-

9) Expenditures by components

The expenditures by Project components are detailed as follows:

Project Components\ Category of expense	Trainings and CS under Comp.1 and 3		Trainings and CS under Comp.2		Operating Costs	Year ended on December 31, 2021	Period from inception date to December 31, 2020
		Goods					
(1) Sub-grants for youth driven Community Development Initiatives	4,200.00	-	-	-	-	4,200.00	
(2) Youth stakeholders training	-		60,424.10		-	60,424.10	
(3) Project Management and Administration, Monitoring and Evaluation and, Knowledge Dissemination	54,143.71	3,020.41			2,123.53	60,870.34	6,840.00
<i>3.1: Project Management</i>	47,314.31	3,020.41			2,123.53	54,040.94	6,840.00
<i>3.2: Monitoring and Evaluation</i>	-				-	-	-
<i>3.3: Knowledge dissemination</i>	6,829.40				-	6,829.40	-
Total	59,926.40	3,020.41	60,424.10		2,123.53	125,494.44	6,840.00

9) Un-drawn grant facilities

The balance of the undrawn funds under Grant No.TF0A9991 as of December 31, 2021, is US\$ 2,666,880.98 or Euro eq. 2,356,110.06.

Municipalities for Youth in Kosovo Project
(Grant No. TF0A9991)
(P165485)

Statement of Cumulative Expenditures Withdrawal Schedule
(Supplementary schedule
to the Annual Financial Statements)

Financial Statements
for the year ended December 31, 2021

Municipalities for Youth in Kosovo Project
(Grant No. TF0A9991)

Statement of Cumulative Expenditures (Withdrawal Schedule)
For the year ended December 31, 2021
(in EUR unless otherwise stated)

Grant No. TF0A9991

Withdrawal application	Type of application	Application payment amount	Training and CS under Comp 1 & Comp.3	Training and CS under Comp 2	Operating Costs	Sub-grants under Comp.1	Total	Deducted	SoE	Date received	Value date
M4Y-4	Reimbursement	74,896.00	14,387.00	60,424.00	85.00	-	74,896.00	-	74,896.00	15-Sep-21	21-Sep-21
M4Y-3	Reimbursement	15,603.00	13,238.00	-	197.00	-	13,436.00	2,167.00	15,603.00	17-Aug-21	23-Aug-21
M4Y-2	Reimbursement	5,375.00	5,375.00	-	-	-	5,375.00	-	5,375.00	4-Jun-21	11-Jun-21
M4Y-1	Reimbursement	6,840.00	6,840.00	-	-	-	6,840.00	-	6,840.00	25-Jan-21	1-Feb-21
Total 2021		102,714.00	39,840.00	60,424.00	282.00	-	100,547.00	2,167.00	102,714.00		

Florentina HAJDARI HAJRA
Project Coordinator

Kaltrina ZEQIRI HYSENI
Financial Management Specialist

Dodatak I: Objašnjenja različitih vrsta mišljenja revizije primenjenih od strane NKR

(odlomak od MSVIR 200)

Vrsta mišljenja

147. Revizor treba da izrazi jedno ne-modifikovano mišljenje revizije ukoliko se zaključi da su finansijski izveštaji pripremljeni, sa svih materijalnih gledišta u skladu sa važećim finansijskim okvirom.

Ukoliko revizor zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalnih grešaka, revizor treba da izmeni mišljenje revizije na izveštaju revizora u skladu sa odeljkom "Određivanje vrste modifikacije mišljenja revizora".

148. Ukoliko finansijski izveštaji pripremljeni u skladu sa zahtevima okvira prikazivanja, ne postignu pravično prikazivanje, revizor treba da razmotri pitanje sa menadžmentom, i na osnovu zahteva primenljivog okvira finansijskog izveštavanja i načina na koji je to pitanje rešeno, da odredi da li je neophodno da se izmeni mišljenje revizije.

Modifikacije mišljenja revizije na revizorskom izveštaju

151. Revizor treba da modifikuje mišljenje revizije na revizorskom izveštaju ukoliko se zaključi da, na osnovu prikupljenih dokaza revizije, finansijski izveštaji kao celina nisu bez materijalnih grešaka, ili nije u mogućnosti da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije da bi zaključio da su finansijski izveštaji kao celina bez materijalno pogrešnih prikazivanja. Revizori mogu dati tri vrste modifikovanih mišljenja revizije: kvalifikovano mišljenje, protivno mišljenje i odricanje od mišljenja.

Određivanje vrste modifikacije koje se čini revizorskom mišljenju

152. Odluka o tome koja vrsta modifikovanog mišljenja je prikladna, zavisi od:

prirode pitanja koje je dovelo do modifikacije – što podrazumeva, da li su finansijski izveštaji sadrže materijalno pogrešna prikazivanja ili, u slučaju da je bilo nemoguće prikupiti dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, mogu sadržati materijalno pogrešna prikazivanja; i

sud revizora o rasprostranjenosti uticaja ili mogućih uticaja pitanja na finansijskim izveštajima.

153. Revizor treba da izrazi **kvalifikovano mišljenje** ukoliko: (1) nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih i prikladnih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne, ali nisu rasprostranjene, na finansijskim izveštajima; ili (2) revizor nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži jedno mišljenje revizije, ali zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne ali ne i rasprostranjene.

154. Revizor treba da izrazi **protivno mišljenje** ukoliko, nakon dobijanja dovoljno odgovarajućih dokaza revizije, revizor zaključuje da netačne tvrdnje, pojedinačno ili zajednički, su materijalne i rasprostranjene na finansijskim izveštajima.

155. Revizor treba da izrazi **odricanje od mišljenja** ukoliko, pošto nije bio u stanju da dobije dovoljno odgovarajućih dokaza revizije na osnovu kojih može da podrži mišljenje revizije, revizor zaključuje da uticaj na finansijskim izveštajima bilo kojih neotkrivenih netačnih tvrdnji mogu biti materijalne i rasprostranjene. Ukoliko nakon prihvatanja angažovanja, revizor postaje svestan da je menadžment nametnuo ograničenje na delokrug revizije za koju revizor smatra da će verovatno dovesti do potrebe izražavanja kvalifikovanog mišljenja ili odricanje od mišljenja o finansijskim izveštajima, revizor treba da zahteva od menadžmenta da ukloni to ograničenje.

156. Ukoliko revizor daje modifikovano mišljenje, revizor će takode modifikovati naslov kako bi odgovarao vrsti izraženog mišljenja revizije. MSVIR 1705 pruža dodatna uputstva o specifičnom jezičnom izražavanju koje će se koristiti kada se izdaje mišljenje i kada se opisuje odgovornost revizora. Takođe sadrži ilustrovane primere izveštaja.

Paragrafi Isticanja Pitanja i paragrafi Ostalih Pitanja na revizorskom izveštaju

157. Ukoliko revizor smatra potrebnim da skrene pažnju na pitanje prikazano ili obelodanjeno na finansijskim izveštajima koja je od velikog značaja za njihovo razumevanje finansijskih izveštaja, ali postoje dovoljno prikladnih dokaza da to pitanje nije materijalno pogrešno prikazano na

finansijskim izveštajima, revizor će u revizorskom izveštaju uključiti jedan paragraf o Isticanju Pitanja. Isticanje Pitanja se treba odražavati samo na informaciju prikazanu ili obelodanjenu na finansijskim izveštajima.

158. Paragraf o isticanju pitanja treba:

da se uključi odmah nakon mišljenja revizije;

da koristi naslov "Isticanje Pitanja" ili neki drugi prikladni naslov;

da uključi jasnu referencu na pitanje koje se ističe i da naznači gde se mogu naći relevantna obelodanjivanja na finansijskim izveštajima koja u potpunosti opisuju to pitanje; i

ukazati da revizorsko mišljenje nije modifikovano u odnosu na istaknuto pitanje.

159. Ukoliko revizor smatra neophodnim da komunicira određeno pitanje, osim onih koje su predstavljene ili obelodanjene u finansijskim izveštajima, koja po prosudi revizora je važna za korisniku cilju shvatanja revizije, a pod uslovom da to nije zabranjeno zakonom ili pravilima, treba da se pripremi paragraf sa naslovom "Ostala Pitanja", ili nekim drugim pogodnim naslovom. Ovaj paragraf treba da se pojavi odmah iza mišljenja i nakon svakog pasusa kod Isticanja Pitanja.

